

Vooraf

Dominiek Sandra: Heeft een goede lezer ook maar een half woord nodig? Van leeson- derzoek naar leesonderwijs

Het leesproces wordt door wetenschappers vanuit twee verschillende invalshoeken bestudeerd. In fundamenteel wetenschappelijk onderzoek tracht men inzicht te verwerven in de mentale processen die lezen mogelijk maken en die ervoor zorgen dat geschreven taalvormen aan betekenis gekoppeld worden. Vanuit onderwijskundig standpunt trachten onderzoekers te achterhalen aan welke aspecten van het leesproces men in het onderwijs aandacht moet besteden, op welke tijdstippen en op welke manier. In dit artikel stelt Dominiek Sandra de huidige wetenschappelijke inzichten in de aard van het leesproces bij de ervaren lezer voor. Vervolgens maakt hij de vertaalslag naar het leesonderwijs, zowel bij het leren omgaan met de geschreven taalvorm als met de tekstbetekenis. De klemtoon ligt op de initiële verwerving van het leesproces, maar ook de meer gevorderde vormen van lezen komen ruimschoots aan bod.

Koen Van Gorp: Het wonder van de taal. Taalbeschouwing in de lagere school

Taalbeschouwing is in Vlaanderen een belangrijk aandachtspunt bij ontwikkelaars, nascholers en begeleiders. In de klaspraktijk daarentegen houdt het traditionele grammatica-onderwijs hardnekkig stand. Koen Van Gorp zoekt naar mogelijke verklaringen hiervoor en licht vervolgens het nut van taalbeschouwingsonderwijs kort toe. De hoofdmoot van zijn artikel is gewijd aan de vraag hoe je in de lagere school aan taalbeschouwing kunt werken. De traditionele, deductieve aanpak viert nog altijd hoogtij, zelfs in recente taalmethoden. Als alternatief stelt hij een inductieve werkwijze voor, waarbij 'zelfontdekkend' en 'probleemoplossend' de sleutelwoorden zijn. Bij dergelijk taalbeschouwingsonderwijs is een belangrijke rol weggelegd voor de leerkracht als ondersteuner van het zoekproces van de leerlingen. Het artikel is doorspekt met tal van voorbeelden die al dan niet navolging verdienen.

Tom Sleeuwaert: Muziek in de lessen Nederlands?

In de lagere jaren van het secundair onderwijs moet muziek een plaats krijgen in de lessen Nederlands, vindt Tom Sleeuwaert. Om aan te tonen hoe dat kan, stelt hij twee inspirerende lesideeën voor waarin muziek geïntegreerd is: een kennismaking met poëzie en een creatieve schrijfo opdracht.

SPIEKERSKORNER

Katrien De Vlaemynck: Informatie opzoeken in folders

GROF GESCHUD

Nora Bogaert e.a.: Geen dode letter... Een inhoudelijke invulling van de non-discriminatie-overeenkomst

INGEBOEKT

M. Hajer, T. Meestringa & E. Wagemans (red.): *Taal in de klas*. Lelystad: Stichting IVIO/Enschede: SLO, 1993-1995. (recensent: Ann De Schryver)

M. Hajer, D. Hartveldt & T. Meestringa: *Wat vraag je me nu? Vragen en antwoorden bij vakteksten*. Lelystad: Stichting IVIO/Enschede: SLO, 1995. (recensent: Veerle Geudens)

W. Smedts & W. Van Belle: *Taalboek Nederlands*. Kapellen: Uitgeverij Pelckmans, 1996. (recensent: Machteld Verhelst)

A. De Bode & R. Broere: *Altijd moeten ze mij hebben / Morgen ben ik weer beter / Mag het licht nog even aan? / Opa duurt ontelbaar lang / Maar jij blijft mijn papa / Handleiding Hartenboeken 1-5*. Lier: Van In, 1996. (recensent: Barbara Linsen)

Rita Rymenans
hoofdredacteur